

Потпредседник доњег дома руске Думе Александар Бабаков боравио је у Београду 04. октобра и том приликом организована је конференција за штампу која је приређена поводом парламентарне сарадње Србије и земаља Уговора о колективној безбедности. [1]

Циљ посете Александра Бабакова и делегације скупштине Уговора о колективној безбедности био је да се чланови Скупштине Србије и одбора за безбедност упознају са радом поменуте организације али и да се истовремено Србији понуди учествовање на наредном заседању Парламентарне скупштине Уговора о колективној безбедности које ће бити одржано од 25 до 27. октобра у Санкт Петербургу.

Конференција је прошла готово незапажено у домаћим медијима осим појединих стидљивих извештаја који су пренели речи В.д. председника Одбора за безбедност Душана Бајатовића који је изјавио да "Нико не треба и не може од Србије да тражи да ради противно својим интересима". На шта би ово требало да се односи најбоље је дефинисао Божидар Делић који је на конференцији изјавио да се руски пријатељи с правом питају због чега Скупштина Србије не учествује као посматрач на заседањима парламента Уговора о колективној безбедности као што то чини на заседању генералне скупштине НАТО пакта када је наш парламент већ прогласио војну неутралност. [2] Међутим, делегација Скупштине Србије не само да је посматрач на седницама парламента НАТО пакта већ учествује и као придружени члан што представља виши ступањ сарадње.

Делегација парламента ОДКБ-а на челу са Александром Бабаковим у Србији је боравила како би понудила сарадњу између два парламента која би сасвим сигурно била у интересу наше земље која настоји, макар декларативно да очува своју војну неутралност. Али да је наша неутралност на "климавим ногама" потврђује не само чињеница да је делегација Српског парламента придружени члан на заседањима парламента НАТО-а, већ и само постојање "невладине и непрофитне" организације по имену "Атлантски савет" [3] чији циљ јесте подршка и промоција "евро-атлантских" вредности у Србији. Ове вредности наравно, осим активног учешћа Србије у Партнерству за мир [4]

подразумевају и евентуално чланство у НАТО-у. Овде је сасвим на месту поменути и отворене претензије појединих министара које се тичу чланства Србије у Северноатлантском пакту.

Наравно и Русија је чланица партнерства за мир што одређује оквири међународних сарадњи, али онда сасвим легитимно можемо да поставимо питање зашто Србија активније не сарађује са земљама које чине Уговор о колективној безбедности. Свакако геополитичка ситуација у свету се значајно променила у прилог чему говори и формирање уговора који би представљао нови концепт безбедности и одбране као и сарадње међу земљама чланицама што постепено води стварању биполарног света у коме Србија мора да нађе своје место под сунцем. У контексту оснивања нових структура и новог концепта глобалне безбедности активна сарадња са једном организацијом која представља алтернативу НАТО пакту представља нужност.

Александар Бабаков је изјавио да "Распад Совјетског Савеза као политички фактор који је изазвао дешавања у другим државама, као и економска и финансијска криза, показују да ће свет постати другачији. Какав, нико не зна да одговори, али сигурно неће бити униполарни", док је руски амбасадор у Републици Србији Александар Конузин истакао да европска безбедност постаје једно од најважнијих питања у свету, и да тренутна међународна атмосфера не пружа решења за њено пуно остварење. "Ми очекујемо промене, јер се све више јављају нови начини угрожавања безбедности", рекао је Конузин. Он је такође указао да за Србију сарадња са организацијом каква је ова, може бити шанса, да јој се не би десиле грешке с краја прошког века". [\[5\]](#)

Да се светска политичка клима мења показује и јачање кинеске финансијске моћи као и формирање других војно-политичко-економских савеза широм света. Све ово успоставља баланс у међународним односима али исто тако доводи до једне глобалне климе у којој моћ није више само и искључиво у поседу једне организације предвођене САД. Дакле уколико Србија жели да сачува истинску војну неутралност такво опредељење би нужно морало да почива на сарадњи која би подразумевала неутралност на два колосека. Не може бити речи о неутралности уколико не постоји реципроцитет у сарадњи.

Када говоримо о оружаним снагама и о капацитетима да се очувају принципи на којима почива Уговор о колективној безбедности несумњиво је да снаге за брзе интервенције које је формирао овај савез умногоме представљају више него успешан пандан снагама за брзе интервенције које поседује Северноатлантска организација. [\[6\]](#) Међутим, уговор о колективној безбедности који је оформљен 14. маја 2002. год. и кога чине: Јерменија,

Белорусија, Казахстан, Киргизија, Узбекистан, Таџикистан и наравно Русија у политичком смислу још увек није кохезиван до те мере да би за сада могао да представља истински пандан НАТО пакту и то пре свега због унутрашњих проблема и нестабилних прилика унутар земаља чланица. Осим тога, економија већине земаља чланица није на завидном нивоу који би омогућио финансирање и опремање као и логистичку подршку импресивним заједничким војним снагама које зависе искључиво од Русије. Због свега овога Уговор о колективној безбедности есенцијално почива на Русији која својом економијом и војним снагама заправо представља земљу носиоца поменутог новог концепта безбедности.

Ипак, Уговор о колективној безбедности представља неопходан чинилац када је у питању нова безбедносна структура у Европи и у свету. Циљ Уговора о колективној безбедности је свакако борба против тероризма који и на тлу држава чланица бившег СССР-а узима све више жртава. Чињеница да НАТО пакт представља организацију која је у потпуности оријентисана ка остваривању Америчких глобалних експанзионистичких циљева јасно говори у прилог томе да је потребна алтернативна безбедносна структура у Европи.

Ово потврђују и речи генералног секретара УДКБ-а Николаја Бордјужа који је осврнувши се на недавни самоубилачки напад у Владикавказу у коме је погинуло најмање 17 особа а повређено преко 150 агенцији "РИАНОВОСТИ" изјавио да се европски систем безбедности који је оличен у НАТО пакту као и УДКБ сусрећу са истим проблемима. "С друге стране, сви говоре о томе како је било много пропуста у глобалном систему безбедности тако да би требало да пређемо на неки други вид сарадње; с друге стране, међутим, многи европски лидери... кажу чему, све је у најбољем реду, нема ратова, практично нема конфликта, сасвим смо задовољни нашим системом безбедности. Али он не задовољава нас, као и многе друге земље а ситуација у тим регионима директно може утицати на ситуацију у Европи. Рећи да је све у реду... Једноставно мислим да је то кратковидо. ЕУ и НАТО покушавају да утичу на ситуацију у Централној Азији, у Авганистану, Ирану и арапском свету. Постоји теорија по којој се безбедносни проблеми решавају посредно и непосредно, али данас, постоје многе опасности да читав свет буде захваћен конфликтима тако да је постало неопходно да се преговара о глобалном споразуму". [\[7\]](#)

Наравно, Вашингтон и Брисел из разумљивих разлога сматрају да је Уговор о колективној безбедности сасвим непотребан. Такав став јесте сасвим природан када се узму у обзир амерички национални интереси који подразумевају да Сједињене Државе треба да задрже искључиво право на употребу силе широм света захваљујући снагама за брзе интервенције али Уговор о колективној безбедности на челу са Русијом и нови безбедносни изазови у свету јасно доказују да се Русија налази на челу једног новог

концепта, који иако у политичком смислу још увек није дорастао НАТО пакту, ипак представља противтежу глобалној хегемонији САД што с друге стране отвара могућност за далеко флексибилније реакције када је у питању борба против глобалних претњи а нарочито тероризма.

Србија би требала да препозна овај савремени тренд у свету и да схвати да њена позиција неутралности суштински зависи од тога да се “несврстаност” не може одржати уколико постоји сарадња са само једним чиниоцем, односно НАТО пактом који је уосталом и извршио агресију на нашу земљу 1999. године. На жалост, ово је чињеница на коју стално требамо да подсећамо актуелно политичко руководство које се изгледа, упркос прокламованој независности, одавно определило када је у питању будући статус Србије у једном новом глобалном светском безбедносном оквиру.

[1] http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2010&mm=10&dd=04&nav_category=11&nav_id=462799

[2] http://www.youtube.com/watch?v=XFYvJakyQgc&feature=player_embedded#!

[3] <http://www.atlanticcouncil.rs/>

[4] http://www.mod.gov.rs/cir/mvs/partnerstvo_za_mir/index_pzm.php

[5] http://glassrbije.org/index.php?option=com_content&task=view&id=70976&Itemid=27

[6] <http://www.youtube.com/watch?v=KC95DjCct00&feature=related>

[7] <http://en.rian.ru/russia/20100910/160549057.html>

Неутралност на два колосека

Пише: Владимир Јевтић
петак, 15 октобар 2010 13:23
